04/07/2019

Κάποτε στην Ποσειδωνία

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Η Ποσειδωνία, μία από τις πολλές αρχαίες ελληνικές πόλεις της νότιας Ιταλίας, ιδρύθηκε γύρω στο 600 π.Χ. στην περιοχή της Καμπανίας, σε μια πεδιάδα, κοντά στην (Τυρρηνική) θάλασσα και στον ποταμό Σέλε, και αναπτύχθηκε γρήγορα. Περίπου διακόσια χρόνια μετά την ίδρυσή της, την κατέλαβαν οι Λουκάνοι, ένα ιταλικό φύλο, και έγινε ρωμαϊκή το 273 π.Χ. οπότε και μετονομάστηκε σε Πέστουμ (Paestum). Ήταν μια πόλη που άκμασε τόσο με τους Έλληνες όσο και με τους Ρωμαίους. Οι ιδρυτές της ήταν άποικοι από τη Σύβαρη (Sibari), πόλη που είχαν ιδρύσει Αχαιοί και Ίωνες, τον 8ο αιώνα, στη δυτική ακτή του κόλπου του Τάραντα. Ωστόσο, όπως λέει ο Κ. Καβάφης στο ποίημά του «Ποσειδωνιάται»:

«Την γλώσσα την ελληνική οι Ποσειδωνιάται
εξέχασαν τόσους αιώνας ανακατευμένοι
με Τυρρηνούς, και με Λατίνους, κι άλλους ξένους».

Σήμερα, στον αρχαιολογικό χώρο του Πέστουμ (βρίσκεται περίπου εκατό χλμ μακριά από τη Νάπολη) δεσπόζουν τρεις, καλά διατηρημένοι, ελληνικοί ναοί, δωρικού ρυθμού, δύο από τους οποίους είναι αρχαιότεροι από τον Παρθενώνα της Αθήνας:

Ο ναός της Ήρας, ο πιο παλιός από τους τρεις ναούς, γνωστός και ως «Βασιλική» (Basilica). Κατασκευάστηκε στα μέσα του 6ου αι. π.Χ. και θεωρείται ένας από τους πιο καλοδιατηρημένους ελληνικούς ναούς της εποχής του.

Ο ναός της Αθηνάς που κατασκευάστηκε στα τέλη του 6ου αι. π.Χ. στο ψηλότερο σημείο της πόλης.

Ο ναός του Ποσειδώνα, ο καλύτερα διατηρημένος από τους τρεις ναούς. Κατασκευάστηκε στα μέσα του 5ου αι. π.Χ.

Με το πέρασμα του χρόνου, αυτοί οι αρχαίοι ελληνικοί (και στη συνέχεια ρωμαϊκοί) ναοί έγιναν χριστιανικοί. Τον Μεσαίωνα η πόλη εγκαταλείφθηκε από τους κατοίκους της με αποτέλεσμα να εγκαταλειφθούν και οι ναοί, οι οποίοι «ήρθαν στο φως» ξανά μετά τα μέσα του 18ου αι. από έργα περιηγητών, ζωγράφων και άλλων καλλιτεχνών (Antonio Joli, Giovanni Battista Piranesi, John Robert Cozens, Johann Wolfgang von Goethe κ.α.) που έδιναν μια εντυπωσιακή εικόνα των μνημείων.

Εκτός από τους ναούς, εντυπωσιάζουν και τα τείχη της πόλης που αναστηλώθηκαν πρόσφατα. Το αρχικό τους ύψος ήταν περίπου 7 μ. και το περιμετρικό τους μήκος περίπου πέντε χλμ.

Στο Μουσείο της Ποσειδωνίας φιλοξενούνται πολύ σημαντικά εκθέματα. Μεταξύ αυτών και νωπογραφίες που βρέθηκαν στη νεκρόπολη (στο ελληνικό νεκροταφείο) της. Μια από αυτές τις νωπογραφίες, η πιο φημισμένη, ο «Τάφος του Βουτηχτή» (480/70 π.Χ.) που βρέθηκε σε καλυπτήρια πλάκα τάφου, απεικονίζει έναν άνθρωπο να βουτάει στη θάλασσα. Έτσι συμβολίζεται, σύμφωνα με υποθέσεις ειδικών, το πέρασμα από τη ζωή στον θάνατο.

Από τα υπόλοιπα εκθέματα ξεχωρίζουν οι μετόπες από το ιερό της Αργείας Ήρας που απεικονίζουν άθλους του Ηρακλή.

Η Ποσειδωνία βρισκόταν κοντά σε μια άλλη αρχαία ελληνική πόλη την Υέλη (σημερινή Velia), την οποία ίδρυσαν άποικοι από τη Φώκαια της Μικράς Ασίας. Είναι η μετέπειτα Ελέα, η πατρίδα των μεγάλων φιλοσόφων Παρμενίδη και Ζήνωνα.

Στις μέρες μας, το αρχαιολογικό πάρκο της Ποσειδωνίας, του Πέστουμ, είναι ένα από τα πιο γνωστά της Ιταλίας και μια επίσκεψη εκεί είναι επιβεβλημένη, αν

βρεθείτε στη Νάπολη.

Πηγή: ΑΠΕ-ΜΠΕ/Του Αλέξη Ηλιάδη